

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. VI. Explicantur errores aliqui qui in modo confitendi, poenitentium vitio
aut ignorantia intercurrunt, Confessionemque faciunt difficilem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

ter peccasse se, quidquam necesse est, ut certum hunc numerum, quem ut incertum antea fuerat confessus, rursus proximam exomologesi fateatur, cum sufficienter Confessione primam fuerit expositus. Ita visum est grauissimis Theologis. Denique si tanta sit scelerum in eadem specie multitudo, ut ne dubio quidem modo ea possit enumerare; tum sane tempus quo sic sceleribus operam dedit, eorumque numerum per dies, septimanas, aut menses exerceri solitum, confuso saltem modo fateatur. Sic nempe prostibulum, si alias impudicitiarum numerum inire nequiverit, satisfaciet, si dicat per quinque v. g. annos omnibus omnium ordinum hominibus fuisse expositum, animumque habuisse peccandi cum omnibus passim occurrentibus, eosque per septimanas singulas, haud multo secus fuisse v. g. decem aut duodecim. Nam ut recte Cano, *ex eo tantam accipit Confessor notitiam, quantam opus est ad quemcumque finem Confessionis consequendum; imò quantam potest penitens dare, etiamsi exprimat sexies millies peccasse. Non ergo debet Confessor vexare penitentem punctim interrogando de numero, per anxiam & puerilem superstitionem, faciens eos vel mentiri, vel certe falsum dicere.* Ita ille. Diutius hisce, utpote passim notis, non immoror. Sufficit mihi singula quae in Confessione occurrere possent molesta delibanti, demonstrasse, ex vano esse difficultates illas quas heterodoxi sibi fingunt, eas Confessionem ut affingant; nullamque carnificinam pro sacro hoc tribunali exerceri, nisi pro male sentientium ingenio. Nouimus eorum artes & fallacias: jugum calumniantur esse intolerabile, ut istud tantò liberius & peruicacius excutiant. Atque haec sunt quae Confessionem substantiam spectant, quaeque ab Ecclesia requiruntur.

Cano.
Relec. de
Penit.
par. 6.

§. VI.

Explicantur errores aliqui qui in modo confitendi penitentium vitio aut ignorantia intercurrunt, confessionemque faciunt difficilem.

29. **A**lia nonnumquam obuoluuntur penitentibus, in singulari criminum enarratione molestia, quae non quidem ex Sacramenti

*Errores
quidam
Confite-
ntium.*

menti institutione, sed ex hominum ignorantia enascuntur. Opera pretium erit rem exponere. Plurimi enim nesciunt quis stylus, aut quis dicendi tenor in his subsellijs obseruandus sit. Alij enim dum accusare se volunt criminis, omnia exaggerant; alij dum suam rem agere sese credunt, extenuant omnia; alij vt clarè causam crimenque exponant, infinitis circumstantiis, & narrationibus parergis, ad rem quæ faciunt nihil inuoluunt & se & crimina: alij denique alijs se vexant modis, nec satis sciunt in quam sese vertant partem, vt officio suo legitime defungantur.

30. Paucis rem omnem absoluero, si istud in mentem reuocauero, thronum gratiæ esse quem adiuiuis, neque pro foro contentioso stare nos, in quo causa vtriusque discutienda sit, & pro rationibus hinc atque hinc allegatis expendenda. Minimè gentium; non is seruandus est agendi tenor, vbi nuda & aperta solum requiritur Confessio, neque alia, quàm, quæ quid factum sit, Judici constet simpliciter & sine fucò. Hoc rectè si perceperis, plana sunt deinceps omnia.

31. Ac primò quidem, errare mihi magnopere videntur ij qui vt pœnitentiam animi verbis exprimant, criminis sui indignitatem multis describere allaborant: quin & in immensum augment rei fœditatem, neque alias sese pœnitentis officio rectè defunctos existimant. Erras vir minimè male. Non Rhetorem acturus huc accessisti, aut eloquentiæ daturus specimen. Neque si accusanda sint scelera, id ita credas intelligi, quasi si actoris partes agenda sint tibi, cuius sit fœditatem criminis Judici exponere. Hæc omnia pro tribunali Conscientiæ peracta jam sunt; isthic exhibetur facti peruerfitas, isthic exaggeratur rei indignitas, isthic peccator criminis conuincitur. At postquam in Domestico Conscientiæ tribunali ritè transacta hæc sunt, in throno gratiæ tota criminis accusatio, est nuda facti enarratio. Cessent itaque exclamationes, cessent hyperbolæ, cessent declamatorum figuræ, & Oratorum exaggerationes acerbæ. Legantur tabulæ prout sunt, merum recitorem age tu: discernet Judex quid sit dere; quantum sit scelus, ipsius est statuere, tuum tantummodo est rem confiteri. Ne igitur tibi molestus sis, dum videri vis nequidquam eloquens. Neque Conscientiæ sese exonerantis has voces crede, sed vt Tract. 11, num. 42. dicebam *Abyssus*, id est

Q 9 9 2

Con-

Vnde hi nascantur.

Pœnitens nō agat Rhetorem, nec crimina sua exaggeret.

Conscientia dedit vocem suam, ab altitudine phantasiæ suæ, non verò ex rei peractæ veritate.

Non negat
etiam
Causfidium,
nec
peccata
excuset.

Alter ex aduerso est error, & præ jam dicto cauendus haud paulò magis: nam si exaggeranda non sint crimina, multo minus sunt excusanda. Sic sanè sunt nonnulli, qui dum fatentur scelus, istud magno studio conantur extenuare verbis. Et quidem modò adolescentiæ efferuescentis impetiginem, modò allicientium & ad facinus instigantium illecebras, modò naturæ corruptæ infirmitatem, modò injuriarum quibus abrepti sunt atrocitatem, modò necessitatem rei domesticæ, modò nescio quæ afferunt quibus aut impudicitia, aut iræ, aut gulæ, aut iniustitiæ aliquod præstent patrocinium, labore magno, fructu profus nullo. Nam non causfidici, non patroni partes exiguntur à te; neque si pro te aut domo tuâ peroraueris, quidquam egeris ad rem tuam quod sit. Parce itaque labori superuacaneo: neque causas crimini commisso prætende, sed factum expone, quòd cum difficillimum sit defendere, imò ne defendi quidem possit, facillimum est simpliciter confiteri.

32.

Non alias
accuset, sed
se.

Quid, quòd non paucos inuenias, qui dum quòd peccatum est à se magnâ animi submissione deberent exponere, in alienos humeros sarcinam coniiciunt, quam à suis conantur amoliri? Irâ abreptos totâ sese fatentur tumultuatos domo, totam clamoribus exagitalse familiam, quin & viciniam perturbasse; at intolerabiles vxoris mores, aut prolis petulantiam, aut vicini ineptias turbarum omnium esse femina; & ne Angelum quidem eiusmodi ingeniis sine fastidio posse conuiuere, adeò esse rancida, adeò turbulenta. Audio quidem ista, sed in quam rem dicuntur? an enim aliena confessurus accessisti mala, an verò tua? Alius quid peccauerit, dicet alius: neque maritus vxoris confessionem instituat, nec mariti vxor, nec prolis pater, nec ancilla heræ, nec hera ancillæ. *Vnusquisque onus suum portabit* ait Paulus, ac proinde *Opus suum probet unusquisque*, & quòd probare non potest, fateatur; de alienis autem malis nulla tibi modò sit curatio; agent ipsi dum videbitur res suas, tu tuam age: non enim alienis criminibus gratiam postulas, sed tuis: quid ergo alienis exponendis nequidquam intricaris? Certè nulla ab vxore si maritus es, nec à marito si vxor es, gratiæ sibi obtinendæ mandata accepisti; neque si illi gratiam expetieris, quidquam bonæ gratiæ retuleris.

33.

ad Gal. 6.
v. 4. 5.

D. Chryf.
ho. 43. in
Matth.

retuleris. Vt quid igitur enarrandis eorum criminibus tantopere allaboras? Itaque vt rectè D. Chrystomus, *accusa tua vestigia non aliena*, dum tibi gratiam dari postulas, & dum alienæ causæ non potes suffragari, quantumcumque aliena scelera exposueris.

34.

Tertiò denique, istud etiam memineris, Historicum híc non agere te, sed merum criminis commissi recitorem. Incredible est enim quàm fastidiosum sit hominùm genus quoddam, qui cùm verbis paucissimis possunt rem omnem absoluere, v. g. conuitium se fecisse, aut injuriam imegisse procaciter, totam narrationem, jam inde à primis vt ita loquar instituunt rei gestæ incunabulis; causam, exordium, progressum dissentionum; locum, tempus designant accuratatione improbâ, non secus ac is qui *bellum Trojanum orditur ab ouo*. Atqui historici hæ sunt partes, eas autem quid assumis, quas nemo tibi imposuit, nisi aut tuamet ignorantia, aut nimia fortasse garrulitas, & loquendi prurigo, tibi Confessorique oppidò importuna? Equidem fateor in euentibus qui iustitiam concernunt, & vbi restitutionis aut contractuum agitur negotium, validine an sint, an inualidi, pluribus exponendam esse rei gestæ seriem; quandoquidem à minimâ sæpè circumstantiâ totius controuersæ pendeat iusta decisio. At in aliis sceleribus explicandis, nihil admodum requiritur, quàm vt factum exponas, neque alias narres circumstantias, quàm quæ speciem aliam crimini inducunt. Sic si conjugatæ vitium obtuleris, id sanè est explicandum; cùm per conjugii circumstantiam, fornicatio aliàs futura simplex, in adulterium degenerarit. Ceterùm peccata eiusmodi quibus natura ipsa, ob rei sæditatem, verecundiam induxit, verbis claris quidem, sed modestissimis explicanda sunt; & quæ pudicè non sunt admissa, minimè recitanda sunt impudicè. Atque hæ demùm sunt difficultates, quæ modo confitendi solent intercurrere, Confessionemque reddunt odiosam. At non id ex Confessionis institutione rursus, sed ex pœnitentis aut ignorantia, aut vitio exortum ducere, nemo jam non videt.

Denique nò
agat histo-
ricum, nec
fusè narret
peccata, sed
breuibus,

Et claris
sed pudicè
verbis.